

Січеслав

БІБЛОС

ЖУРНАЛ УКРАЇНСЬКОГО БІБЛІОГРАФІТ

"BIBLOS" UKRAINIAN BIBLIOGRAPHY
238 E. 6th St., New York, 10003

SUBSCRIPTION: ONE YEAR \$1.00
Editor: N. Sydor Czestochowsky, Ph. D.

Ч. 2. (153) КВІТЕЦЬ - ЧЕРВЕНЬ 1976 РІК ХVІІІ



ПЕРША ЗУСТРІЧ ПЛЮЩІВ
ІЗ ЗЕМЛЯКАМИ В НОВУМ СВІТІ



Леонід і Татьяна Плющі, зі сином Дмитром і Лесікю, приїхали до Нью Йорку юнілої весни, 21-го березня, очікують в почесному літака Кенінгсберг на першу зустріч із земляками в Новому Світі.

Вітаємо!





Огляд книжок і рецензій

Микола Сидор - Чарторийський

МАНДРИ ЖИТЯ (АНАБАЗА)

"Мандри Життя" д=ра М. Сидора Чарторийського, це спомини, які до певної міри відтворюють життєпис автора так би сказати, - від дня народження, аж до повного зросту фізичного та духового. Ми не маємо тепер потреби вглиблюватися в ті переживання автора, в його чисто родинні відносини й духове формування, але - можна вже те - пер твердити, що така потреба скоріше, чи пізніше - заіснує. Заиснує вона тому, що автор - це не є пересічний тип людини, а радше, що людина, яка виказала вже дотепер так багато вкладу праці під багатогранними видами свого справді дуже цікавого життя, що майбутнє буде інтересуватися тією людиною, її відшукувати, її цінити, нею пишатися, ії наслідувати!

Перший том згаданих споминів, описує дуже цікаво, хоч не надто подрібно, про дім, де народився, а радше, де проживав автор свої дитячі роки. А далі - школа і в'язниця.. Таке життя започаткував автор тих своїх мандрів. Воно яскраве, живе, творче, здається, уже від перших днів.

Кожна людина, що вміє читати і хоче читати, не відмовиться від тих споминів, аж поки їх не заківчила читати „від дошки до дошки”, така в них сила пережитого як у в'язниці, куди автора запроторили вже в прямо кажучи - дитинстві, - а далі автор у своїх переживаннях дещо задержується на приготуваннях і втечі гензакордон - до Чехо-Словаччини.

Закінчується цей томик на 160 сторінок друку тим, як автор враз із своїм другом Теодором Парадовським опинилися в Празі.

Другий том, що має також 160 сторінок друку, є насичений дуже інтересними переживаннями автора на новій, але чухій, а також і не завжди привітній землі - Чехах.

Прага, праця в Українській Громаді в ЧСР, яку очолював відомий патріот б. посол до Будапешту, д-р Микола Галаган, та правне оформлення на новім поселенні, а понадто навчання та та не-певність положення, яке ніколи не було сприятливе.

Відомі події в 1938 році, "Лінчлюс" Австрії та зазіхання Німеччини на Чехо-Словаччину, відбивалися дуже від'ємно також, і на житті автора, в результаті чого він опиняється в Берліні, а потім його "випросили" німці й вигнали до Югославії..

В'язниця у Берліні, поневіряння та примусові мандри до Югославії - започнюють та кінчать той другий том дуже захоплюючих споминів; рівних, здається, тим споминам - інших нам не доводилося прочитувати.

Третій том "Мандрів Життя" є майже вповні присвячений переправі автора з Югославії - у Карпатську Україну, що сталося в жовтні 1938 року, саме в той час, як та наша Срібна Земля почала творити і закріплювати перші кроки свого самостійного життя.

В цьому третьому томі читач знайде так багато, сконденсовано поданого цікавого матеріалу, що не знати, котрий цікавіший! Всі описи - це фільм, який іде і йде перед очима читача, і ви жалісте, що він ось-ось і таки закінчиться.

Хуст, Карпатська Січ, Народна Рада = Українське Національне Об'єднання; маніфестації, Уряд д-ра О. Августині Волошина та ряд визначних постатей = будівничих Карпатської України - все те знає читач поміж рядками і інших описів-споминів автора = очевидця!

Лосить докладно подано перебіг боїв Січовиків з четами в Хусті, /з ген. Прхалою!/, а також подано перебіг боїв Українських Січовиків з мадирами.

Місцями ті спомини є навіть болічими, здається, як для автора так і для читача.

Відступ. Великий Бичків. Сигіт. Руски Керстур у Югославії, а перед тим, ще Сатумаре у Румунії, - це місця, які, мабуть, багатьом відомі, головно тим, що були свідками тих подій.

Інж. П. Коршун


Нове Видання

- 20. Загаченський, Євстахій:** ЇЇ РЕГІТ НЕ ДІКАВ... (Оповідання з чайсів другої світової війни). Видавництво Україна Сєредяка. Буенос-Айрес - 1975, сторін 180 + 3 несторінкових. Тираж 1.500 примірників. Обкладинка і письмінки в тексті у виконанні автора. (Ціна прим. #4.-)
- 21. Чайковський, Андрій:** ПОБРАТИМІ. Історична чоловічість. 4-те видання. 1775 - 1975. Двісті літ від злуїннення Запорозької Січі ческовськими селяпачами (1775). Українське видавництво 'ГОВЕРЛА', Нью-Йорк, 1975 року, ЗСА, ст 240. Ціна примірника #5.-
- 22. Чарторийський, Сидор, Микола, д-р:** РІЗДВЯТИ ЗВІЧАЇ НАШОГО ШАРОУ. Етнографічний нарис. Видавництво 'ГОВЕРЛА', Нью-Йорк, 1975 року, сторін 40. Ціна примірника #2.-
- 23. Ономир, С.М.:** СПІРНІ ЗМІ (У світлі Св. Нісіма - і людина). Видавництво 'ОНО', Нью-Йорк, 1976 року, сторін 48. #2.
- 24. -КАТАЛОГ Національної Книгозбірні на 1976 рік. Українська книгарня Р.О.Вох 1640, Едмонтон, Альта, Канада., Сторін 234, Н. #1.**
- 25. -ДЕНИК НАЧАЛЬНОЇ КОМАНДИ УКРАЇНСЬКОЇ ГАЛІЧЬКОЇ АРМІЇ. "Че првона Каліна".** Українська Головна Кооперація, ТНК., - Нью-Йорк, Н. Й., 1974, сторін 325+1 неп. Ціна #10.-
- 26. -НАЦІОНАЛЬНИЙ ВОПРОС в СССР. Сборник Документів "Сучасність" - Составитель Роман Купчинський. (Чонхен), 1975 року, ст. 365 Ціна примірника #7.95**
- 27. Каразин, Василь: АРХІТЕКТ ВІДРОДЖЕННЯ - Юрій Лавріненко, 'Сучасність', 1975 Чонхен, сторін 191, Ціна #7.35**
- 28. Бердішк, Олеся: ЗОЛОТІ ЧОРОТА. Збірка Повістей.'Смолоцків', Папіж - Балтичоре, Торонто, 1975, сторін 163+1 неп. Ціна прим. #5.75**
- 29. -ТВОРІ ВАЛЕНТИНА МОРОЗА 'БУМЕРАНГ'. Передмова Юрія Стебанника, 'Смолоцків' Наріж-Балтичоре-Торонто, 1974, ст. 303, пі на примірника #7.75**
- 30. Чуб, Дмитро: СТЕЖКАМИ ПРИГОД. Оповідання. Нарис. Вірші. Українське видавництво 'Просвіта', Мельбурн, Австралія, 1975, ст 120, ціна примірника #3.-**
- 31. - ГОЛАК. Уривки з Опера Українських Композиторів. 'ГОЛАК' з Опера 'БОГДАН ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ' - К.Ланкевич. Та 'ПІСНЯ КОЛЮХА і КОЗАКА' ушвок з Опера 'Богдан Хмельницький', а також : 'АС ДОЛОМУ, ЧАС! Начальна пісня, ап.Б.Заревич, на голос і фортепіано. 'Говерля', 1975, сторін 4, фоліо, ціна #1.**
- 32. -ДУЕТ КАРАСІ і ОДАРКІ з Опера 'ЗАПОРОЖЕНЬ за ДУНДСМ' С.Гулак-Артемовського. Уривки з ОПЕР ТА БАЛЕТІВ Українських композиторів РІВ. Понадто: ПІСНЯ ТАРАСА, ушвок з опера 'Тарас Бульба' М.Лісенко. 'Говерля', Нью-Йорк, 1975, року, сторін 4 фоліо, #1-**
- 33. Mirochuk, Petro: IX Години війни 1941-1945. Vantage Press, New York, etc., 1976, pp.217, ціна #6.95.**

ПРОСИМО НАДСИЛАТИ НАМ ВСІ СВОЇ ВІДАННЯ ПО ОДНОМУ ПРИЧІРНІКОВІ, ДЛЯ ЇХ ПОВНОГО ОПИСУ У НАШОМУ ЖУРНАЛЧИКУ 'БІБЛОС' !!

ХРИСТОС ВОСКРЕС!

У Світлий Прізник,
Христового Воскресіння,
та з пригодом весни-красуні,
щигровісідечний приїзд посыре,
їдісненій місяць,
шасливих і веселих Свят Кажде

Редакція
Біблосу

НОВІ ВИДАННЯ: (Продовження)

- 34.-КАЛЕНДАР- АЛЬМАНАХ ' МІТЛІ' на 1976 рік. ХХУ Річник. Видавництво Юліана Середяка. Буенос-Айрес, Аргентина, 1975, стопін 128.
- 35.Брик, Олександер: П'ЯТЬ ПЕРЕД ДВАНАДЦЯТОЮ. Вінніпег, Канада, 1974 Сторін 219+5 неп. Ціна за примірник 45.-
- 36.Деркач, П., М.:КОРОТКИЙ СЛОВНИК СИНОНІМІВ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ. Науково-Дослідче Товариство Української Термінології.'Бібліотека Термінологічних Словників і Монографій'. Доопрацювання і відпові дальна редакція кандидата філологічних наук Левченка С.П. Друге видання, поправлене і доповнене. Редакційна Колегія: В.Волков, Н.Пазуняк, К.Т.Церкевич, Д.Б.Чопик і Н.Щебільна. Координатор К.Т.Церкевич. Коректор Т.Тарахівський. Оформлення обкладинки Б.Певний. Нью-Йорк, 1975. Сторін 213+3 неп. Ціна прим. 8.50.
- 37.Огієнко, Іван, Д-р, Проф.: СЛОВНИК слів у літературній мові не вживаних. Науково-Дослідче Товариство Української Термінології 'Бібліотека Термінологічних Словників і Монографій'. Нью-Йорк, 1973 року, стопін 154+2 неп. Ціна(в оптіяї) 47.-
- 38.Мазурок, Осип, Інж.: ''КРАСЕВИЙ СОЮЗ'' для збуту худоби у Львові, 19-ІІ - 1927. Едмонтон-Альберта, 1975, стопін 82(фотодруком).
- 39.-КАЛЕНДАР - АЛЬМАНАХ ''ВІДРОДЖЕННЯ'' на 1976 рік. Українське Товариство ''Відродження'', в Аргентині. Буенос-Айрес, 1976, стопін 160. Зредагував М.Ф.:Проект обкладинки Маркіяна Фесоловича.
- 40.Rudnyc's'kyj, B.J.: An ETYMOLOGICAL DICTIONARY of the UKRAINIAN LANGUAGE Volume II. Part 4(15). Winnipeg, 1976, Canada. Ukrainian Free Academy of Sciences -UVAN, Inc., Pp.289 - 344.
- 41.THE BOOK OF VLES (VLES KNYHA). Historical Manuscript from Western Europe. Translated from the Old Slavonic by Victor Kachur. Columbus, -Ohio, (1975) (Completed Edition). free Parts and Appendix. Unpaginated.(With Index).
- 42.Kachuk, Victor: WHO WERE THE SCYTHIANS ? Key to the history of Eastern Europe (1000 BC to 875 AD). Columbus, Ohio, 1975. PP 26.

УМЕР ПИСЬМЕННИК МИКОЛА ПОНЕДІЛОН

НЮ ЙОРК. — Тут дів - оповідань з життя у після операції, країнського села 1930-40 рр. й емigracії "Говорить лише поле" (1962), "Зорепад" (1969) і ін. вмер 29 січня 1976 р. на 54 році життя Микола Понеділок — родом з Херсонщини, один із найбільш популярних на еміграції, драматург, письменник-лірик, гуморист, колишній театральний актор у театрах В. Блавацького і І. Гірняка. Його авторські вежч по обох країнах Північної Америки все заповнили добірні слухачі по бенгети залі.

Понеділок почав писати щойно на еміграції. З його оригінальних творів відновлено: "А ми тую червону калину..." (п'еса, 1957), "Вітаміни" (збірка гумористичних нарисів і еатир, 1967), "Соборний борць" (1960), "Світлі словації" (1968), збірка епогі



З ВІДХОДОМ БЛ. ПАМ'ЯТІ
МИКОЛА ПОНЕДІЛКА — У
КРАЇНІ СВІТ — 'Біблос'
утратив доброго друга
і дорадника, скромного
з найскромніших — Доб-
рого з Накращих!

Хай Бог Милосердний при-
йме Душу Покійного Мико-
ла Понеділка там, де всі
Святі перебувають! —

За В-во 'Біблос':

Микола Понеділок
Український

П Е Р І О Д И К И

1. -А ВАНГАРД, журнал української молоді. Ч. 5. (124), Р. ХХІХ., -
дво-місячник. Видає Центральна Управа СУМ. Брюсель, Бельгія, -
1975, сторін 249-328.
2. -ВИЗВОЛЬНИЙ ШЛЯХ. Суспільно-політичний і науково-літературний чі-
сачник. Кн. I. (334). Січень, 1976, річник ХХІХ. Видає 'Українська
Визавничча Спілка ', Лондон, сторін 128.
3. -ВІСНИК. Суспільно-політичний місячник. Рік XXX. Ч. 2. (322). Лютий, -
1976, сторінок 32. Орган Головної Управи Організації Оборони
дотирьох Свобод Україн. Ню Йорк, 1976.
4. -ВІРА Й НАУКА. Ч. 82. Січень-Лютий, 1976. Український целігічний чи-
сопис, сторінок 44.
5. -А БН -Кореспондес (на англійській мові), Бюлетен Антиб'ольшевиць-
кого Бльоку Народів. Мюнхен, Листопад-Грудень, 1975, Рік ХХУІ.
Число 6. Сторінок 48.
6. -ВІСНИК Секції Історії України при НТШ. Ню Йорк, лютий, 1976, ч. 5.,
сторінок 16. (Фотодруком).
7. -ІНФОРМАТИВНИЙ ЛИСТОК. Об'єднання Українських Ветеранів Ліка-
рів. Рік ХХУІ. Ч. 3. (100). Чікаго, Ліпень-Весень, 1975 року, ст.
28.
8. -ЛІКАРСЬКИЙ ВІСНИК. Журнал Українського Лікарського Товариства Пі-
внічної Америки. Рік XXII. Ч. 3-4 (78-79). Чікаго, Ліпень-Жовтень,
1975, сторінок 76.
9. -ОВІД. Квартальник. Видає Микола Денисюк, Рік ХХУІ. Ч. 1. (172), Зима,
1975, сторінок 20.
10. -НАШ ГОЛОС. Місячник. Видає Асоціація Українців Америки. Рік VII
ч. 3. Березень, 1976, сторінок 20.
- ІІ. -НАШ СВІТ. Журнал господарсько-кооперативної і громадської думки,
Рік XIX. (ХХУІІ). ч. I. (191), Лютий, 1976, Ню Йорк, сторінок 24.
- ІІІ. -НОВІ СКРИЖАЛІ. Орган Ради Ініціаторів Соборного Храму Рідної Ві-
ри. Жовтень-Грудень, 1975, Рік . Квартальник, ч. 4 (37), ст. 153-201.
- ІІІ. -ПРОМОІНЬ. Місячник. Видає Союз Українок Канади. Вінніпег, 1976, Січень
Рік XVII. Ч. I., сторінок 32.
- ІІІ. -ПЛАСТОВИЙ ШЛЯХ. Орган Пластового Думки. Торонто, 1975, ч. 4. (47), жо-
втень-грудень, 1975, сторінок 64. (Квартальник).
- ІІІ. -ЛЮБИСТОК. Література, мистецтво, літературознавство. Торонто, 1976, -
ч. 2. Сторінок 16. Редактує і видає Петро Розенко.
- ІІІ. -НАШЕ СЛОВО. Збрінник, ч. 4. -Мюнхен, 1975 (Видає П. Феденко). Стор. 64. -
- ІІІ. -САМОБУТНЯ УКРАЇНА. Об'єднання Синів і Дочок України. Рідної Украї-
нської Національної Віри. Чікаго, лютий, 10. 976 рік (?), ст. 889-
900. (Видає Лев Орликова -Сіленко).
- ІІІ. -ПЕРЕМОЖЕЦЬ. Рік З. Ч. I. Видає Академія Св. Юра в Ню Йорку. Зима, р.
(Видання неперіодичне), сторінок 8.
- ІІІ. -КРИЛАТІ. Журнал українського юнацтва. Місячник, Брюсель, Січень ,
1976, ч. I. Рік XIV. Сторінок 24.
- ІІІ. -УКРАЇНСЬКИЙ ВІСНИК, ПРАВОСЛАВНИЙ, вересень- 1975, ч. 32. Рік 40-й .
Джеме"ка. Н. І., сторінок 34.
- ІІІ. -СВАНГЕЛЬСКИЙ РАНОК. Данвиди, Джорджія, ЗСА, Жовтень-Грудень, 1975р.,
квартальник. Ч. IIІ2-III4. Сторінок 16.
- ІІІ. -ЛЕТОЧИЙ ЛИСТОК ІІЛІ. Видає Українське Братство ім. Пророка і Пре-
дтечі Івана в Чікаго. Січень, 1976 р. Б. Рік 5. Ч. 2. (56). Ст. ІІІ.
- ІІІ. -ЦЕРКОВНИЙ ВІСНИК. Двотижневик. Видає Українська Китоляцька Парафія
Святих Володимира й Ольги в Чікаго. I4. Березня, 1976, ч. 6. (180)
Рік IX. Сторінок I2.
- ІІІ. -УКРАЇНСЬКА КНИГА. Квартальник бібліографії. Ч. 3-4, рік У. Філадельфія
1975, сторінок 49-88.
- ІІІ. -УКРАЇНСЬКЕ ПРАВОСЛАВНЕ СЛОВО. Свят Бавнд Брук, Н. Дж, лютий, 1976, ст.
24. Рік ХХУІІ. Ч. 2.
- ІІІ. -ЮНАК. Журнал Пластового Юнацтва, Торонто, 1976, лютий, ч. 2-3, (150-151)
Рік XIV. Сторінок 28.
- ІІІ. -ЦЕРКВА Й ЖИТТЯ. Орган Укр. Правосл. Братства ім. Митроп. В. Липківсько-
го. Чікаго, Листопад-Грудень, 1975, ч. 6 (III), Рік XIX. Сторін 28.
- ІІІ. -ФОРУМ - український квартальник -на англійській мові, Видає Украї-
н. Робітничий Союз, Скрантон, Па. Ч. 30. Різдвяне видання, 1975, ст.
35. (Багато ілюстроване видання).
- ІІІ. -КАНАДУН, українсько-канадський журнал гумору на англійській мо-
ві. Місячник, ч. 3. 1976 , ст. I2. (Двомовне видання). Вінніпег, Ман..
- ІІІ. -25-ЛІТТЯ ДІЯЛЬНОСТИ Федерації Кредитової Кооперації 'Самопоміч'
у Нью Йорку. Нью Йорк, 1976, сторінок 8.
- ІІІ. -СІЯЧ. На Біблійні теми. Лютий-Березень, 1976, ч. I. Сторінок 8;
Фотодруком-офсетом. Видає о. Сергій К. Пастухів, В. Бабилон, Н. І.
- ІІІ. -ВІСТИ ФКУ. Інформаційний Листок ФКУ. Весна, 1976 року, ст. 4. Кембайдж.



СКЛАДАЄМО ШИРОСЕРДЕЧНІ
ПОЗДОРОВЛЕННЯ І ПРИВІТАННЯ
УКРАЇНСЬКИМ МАТЕРЯМ

ВЕЛИКОМУ КАМЕНЯРЕВІ



Semper Idem

Проти рожна перти,
Проти хвиль плисти,
Сміло аж до смерті
Хрест важкий нести,

Правда — проти сили,
Боем — проти зла,
Між народ похили.. Я
Вольності слова,

З світчем наук
Проти брехні Я тьми —
Гей, робучі руки,
Світлі уми!



Симон Петлюра

Голова Директорії УНР і Головний Отаман Військ УНР
(Народився 23 травня 1879, згинув трагічно 25 травня 1926

Ще те не вродилось
Гостреє заливо,
Щоб нам правду Я волю
Самодур зарізав!

Ще той не вродився
Жар, щоб в ним згоріло
Вічне діло духа,
Не лиш вутле тіло!

| | | | |
|--------------------------|--------------------|---------------------------------|------------------|
| Маркович, Опанас | 14. IX. 1867 | Посядя, Іван | 29. III. 1847 |
| Марко Вовчок | 23. XII. 1834 | Порський, Вол. | 29. III. 1847 |
| Марко Вовчок | 10. VIII. 1907 | Потебня, Ол. | 31. XI. 1891 |
| Мартович, Лесь | 12. II. 1871 | Пчілка, Олена | 29. VI. 1849 |
| Мартович, Лесь | 11. I. 1916 | Пчілка, Олена | 25. II. 1871 |
| Мельник, Мих. | 28. V. 1945 | Пчілка, Олена | 3-го X. 1930 |
| Метлинський, Амвросій | 23. VI. 1870 | Пулюй, Іван | 31. I. 1918 |
| Мирний, Панас (вірш) | 6. IX. 1841 | Рильський, Максим | 20. III. 1895 |
| Мирний, Панас (Рудченко) | 20. I. 1920 | Розмарин, Роман (Белей) | 23. IX. 1885 |
| Мирний, Панас (Рудченко) | 20. I. 1920 | Розумовський, Кирило | 21. XII. 1764 |
| Мисик, В. | 15 - 18. XII. 1934 | Розумовський, Кирило | 21. I. 1803 |
| Мишковський, Євг. | 10. VII. 1920 | Роман, князь | 25. VI. 1205 |
| Міхновський, Микола | 3. V. 1924 | Романчук, Юліян | 22. IV. 1932 |
| Млака, Данило (Воробк.) | 5. V. 1836 | Руданський, Степан | 4. V. 1873 |
| Млака, Данило (Воробк.) | 19. IX. 1903 | Рудченко (Панас, Мирний) | 1. V. 1849 |
| Мова, Василь (Лиман.) | 29. IX. 1842 | Рудченко (Панас Мирний) | 20. I. 1920 |
| Мова, Василь (Лиман.) | 14. VI. 1891 | Руданський, Степан | 7. I. 1833 |
| Могила, Петро | 11. I. 1647 | Сагайдачний | 20. IV. 1622 |
| Могила, Амвросій | 23. VI. 1870 | Садовський, Микола | 7. II. 1933 |
| Могильницький, Антін | 3. III. 1811 | Садовський, Микола | 18. XII. 1856 |
| Могильницький, Антін | 13. VIII. 1872 | Саксаганський, Опанас | 18. IX. 1940 |
| Муравйов | 5. II. 1918 | Самійленко, Володимир | 22. I. 1864 |
| Навроцький, Ол-дер | 29. III. 1847 | Самійленко, Володимир | 12. VIII. 1925 |
| Нарбут, Юр. | 22. VI. 1920 | Самойлович, гетьм. | 27. VI. 1672 |
| Нечуй-Левицький, І. | 2. IV. 1918 | Свидницький, Anat. | 15. VII. 1834 |
| Нижанківський, Степ. | 22. V. 1920 | Свидницький, Anat. | 12. XII. 1871 |
| Ніщинський (Байдা), Пет. | 17. III. 1896 | Семанюк, Іван (Марко Черемшина) | |
| Н. П. (вірш) | 29. I. 1918 | | 25. VIII. 1927 |
| Огоновський, Омельян | 28. X. 1894 | Сірко, Іван | 31. VIII. 1673 |
| Олас, проф. | 19. III. 1939 | Скворода, Григор. | 1. IX. 1722 |
| Олександер, цар | 17. V. 1876 | Скворода, Григор. | 29. X. 1794 |
| Олексandrів, Волод. | 2. VII. 1825 | Скоропадський, Павло | 14. XII. 1918 |
| Олесницький, Євген | 26. X. 1917 | Скоропадський, Павло | 29. IV. 1918 |
| Олесь, О. | 5. XII. 1878 | Скоропадський, Іван | 14. VI. 1722 |
| Олесь, О. | 22. VII. 1944 | Скоропадський, Іван | 8. VII. 1709 |
| Олесь, О. (вірш) | 29. I. 1918 | Старицький, Михайло | 11. XII. 1840 |
| Олесь, О. | 19. IV. 1917 | Старицький, Михайло | 27. IV. 1904 |
| Олесь, О. | 30. VII. 1649 | Старицька-Черняхівська, Л. | 29. VIII. 1868 |
| Олесь, О. (вірш) | 21. XI. 1921 | Стефаник, Василь | 14. V. 1871 |
| Омелянович - Павленко | 5. XII. 1919 | Соколовський Ол. | 27. II. 1664 |
| Орлик, Пилип | 2. IX. 1709 | Стефаник, Василь (цитата) | 6. IX. 1841 |
| Орлик, Пилип | 26. V. 1742 | Стефаник, Василь | 7. XII. 1936 |
| Орлюк, С. (вірш) | 22. I. 1918 | Стешенко, Іван | 27. VI. 1918 |
| О. С. (вірш) | 29. I. 1918 | Стороженко, Олекса | 7. IX. 1805 |
| Павлюк | 31. XII. 1637 | Стороженко, Олекса | 2. XII. 1874 |
| Пачовський, Василь | 14. VIII. 1878 | Сулима, Іван | 7. IX. 1636 |
| Пельвецький, Антін | 28. V. 1945 | Тарасенко, Марія | 27. VIII. 1923 |
| Петлюра, Симон | 25. V. 1926 | Тарнавський, Мирон | 29. VI. 1938 |
| Петлюра Симон | 19. XII. 1918 | Тарнавський, Мирон | 6. XI. 1919 |
| Підмогильна, В. | 2. II. 1936 | Тацинець-Крот, Федір | 19. III. 1939 |
| Плужник, Ген | 2. II. 1935 | Теліга, Олена | 9. II. 1942 |
| П'ко, П. | 20. III. 1895 | Терещенко, М. | 15-18. XII. 1934 |
| Поліщук, В. | 2. II. 1936 | Терлецький, Ом. (цитата) | 19. X. 1918 |
| Полуботок, Мико | 29. XII. 1724 | Тесленко А., рхип | 27. VI. 1911 |

| | | | |
|-----------------------|-----------------|----------------------------|------------------|
| Тичина, Павло | 15. I. 1891 | Чайківський, Андрій | 14. V. 1856 |
| Тобілевич, Іван | 9. VI. 1845 | Чайківський, Андрій | 2. VI. 1936 |
| Тобілевич, Іван | 15. IX. 1907 | Черемшина, Марко | 23. VIII. 1874 |
| Трясило, Тарас | 1. VI. 1630 | Черемшина, Марко | 25. IV. 1927 |
| Тулуб, Олександер | 29. III. 1847 | Черкасенко, Спиридон | 25. XII. 1876 |
| Турянський, Осип | 28. III. 1933 | Черкасенко, Спиридон | 8. II. 1940 |
| Тютюнник, Юрко | 4. XI. 1921 | Черкасенко, Спир. (вірш) | 7. III. 1917 |
| Українка, Леся | 15. I. 1871 | Черкасенко, Спир. (вірш) | 1. XI. 1918 |
| Українка, Леся | 1. VIII. 1913 | Чернявський, Микола (вірш) | 8. VII. 1709 |
| Устянович, Микола | 7. XII. 1811 | Чернявський, Микола | 3. I. 1888 |
| Устянович, Микола | 3. XI. 1885 | Чернявський, Мик. (вірш) | 25. VIII. 1698 |
| Фальківський, Дмитро | 22. X. 1898 | Чикаленко, Євген | 22. VI. 1929 |
| Фальківський, Дмитро | 15-18. XII 1934 | Чубинський, Павло | 28. I. 1879 |
| Фед'кович, Осип | 8. VIII. 1834 | Чупринка, Григор. | 28. VIII. 1921 |
| Фед'кович, Осип | 11. I. 1888 | Шашкевич, Маркіян | 6. XI. 1811 |
| Франко, Іван | 15. VIII. 1856 | Шашкевич, Маркіян | 7. VI. 1843 |
| Франко, Іван | 28. V. 1916 | Швець, Федір | 19. XII. 1918 |
| Франко, Іван (вірш) | 19. III. 1918 | Шевченко, Роман | 15-18. XII. 1934 |
| Франко, Іван (цитата) | 6. IX. 1841 | Шевченко, Тарас | 9. III. 1814 |
| Хвильовий, Микола | 1. XII. 1893 | Шевченко, Тарас | 10. III. 1861 |
| Хвильовий, Микола | 13. V. 1933 | Шевченко, Тарас | 22. V. 1861 |
| Хмельницький, Богдан | 2. I. 1649 | Шевченко, Тарас | 17. IV. 1847 |
| Хмельницький, Богдан | 14. I. 1649 | Шевченко, Тарас | 3. V. 1838 |
| Хмельницький, Богдан | 14. V. 1648 | Шевченко, Тарас (вірш) | 10. VIII. 1907 |
| Хмельницький, Богдан | 8. VI. 1653 | Шевченко, Тарас (вірш) | 10. XI. 1839 |
| Хмельницький, Богдан | 12. VII. 1652 | Шептицький, А., митр. | 1. XI. 1944 |
| Хмельницький, Богдан | 6. VIII. 1657 | Шумлянський, Кость | 16. IX. 1939 |
| Хмельницький, Богдан | 7. IX. 1649 | Щербак, М. (вірш) | 22. VII. 1944 |
| Хмельницький, Богдан | 10. X. 1648 | Ціцолів, Яків | 24. IV. 1824 |
| Хмельницький, Богдан | 24. X. 1648 | Ціцолів, Яків | 9. VI. 1898 |
| Хмельницький, Богдан | 23. XII. 1653 | Щурат, Василь | 24. VII. 1871 |
| Хмельницький, Юрій | 16. VIII. 1657 | Ярослав Мудрий | 20. II. 1054 |
| Хмельницький, Юрій | 27. X. 1662 | Ярослав Осмомисл | 1. X. 1187 |
| Холодний, Петро | 7. VI. 1930 | Яцкевич, Лев (вірш) | 22. I. 1919 |

ДОПОВНЕНИЯ

9. лютого, 1963 приїзд до Риму після заслання Митрополита-Ісповідника Кпр Йосифа Сліпого.
12. лютого, 1939, Перші вибори до Сойму Карпатської України.
5. березня; 1950, Загинув Головний Командир УПА, ген. хор. Тарас Чупринка (Роман Шухевич).
29. березня, 1973 Помер Іларіон (Іван Огієнко), Митрополит УГПЦ в Канаді.
15. червня, 1944 Німці закатували О. Ольжича (Олега Кандибу), провідного члена ОУН, поета та вченого.
30. червня, 1941, У Львові проголошено Відновлення Української Держави.
31. серпня, 1945 -Загинув д-р Юрій Липа, письменник.
15. жовтня, 1959 Вбитий большевицьким агентом Степан Бандера, Провідник ОУН-ЗЧ.
1. листопада, 1964 -Помер полк. Андрій Мельничук, провідник ОУН-м

ДЛЯ ИСТОРИЧНОГО КАЛЕНДАРЯ

АБЕТКОВИЙ ПОКАЖЧИК ІМЕН І ДАТ

| | | | |
|-----------------------------|-------------------|--------------------------|-----------------|
| Айхорн, Герм. | 6. IV. 1918 | Вовчок, Марко | 23. XII. 1834 |
| Александров, Володимир | 2. VII. 1825 | Вовчок, Марко | 10. VIII. 1907 |
| Алчевська, Христя (вірш) | 1. VIII. 1913 | Володимир Великий | 15. VII. 1015 |
| Андрій Боголюбський | 8. III. 1169 | Володимир Мономах | 2. IV. 1111 |
| Андрієвський, Панаś | 19. XII. 1918 | Володимир Мономах | 24. V. 1125 |
| Андрузький, Юр. | 29. III. 1847 | Волошин, Августин | 18. III. 1874 |
| Антонович, Володимир | 26. III. 1908 | Волошин, Августин | 10. X. 1938 |
| Антонович, Дмитро | 12. X. 1945 | Воробкевич, Сидір | 5. V. 1836 |
| Апостол, Данило | 28. I. 1734 | Воробкевич, Сидір | 19. IX. 1903 |
| Апостол, Данило | 12. X. 1727 | Вороний, Микола (вірш) | 11. IX. 1903 |
| Аркас, Микола | 26. III. 1909 | Вороний, Микола (вірш) | 6. XI. 1912 |
| Артемовський - Гулак, Петро | 28. I. 1790 | Вороний, Микола | 18. XII. 1871 |
| Артемовський - Гулак, Петро | 13. X. 1866 | В. Ч. (вірш) | 19. X. 1794 |
| Бабенко, Віра | 7.IX. 1921 | Гайдамака - Блестів, К. | 19. III. 1939 |
| Балко, Юр. (вірш) | 18. I. 1654 | Глібов, Леонід | 3. III. 1827 |
| Балюк, Іван | 27. VIII. 1915 | Глібов, Леонід | 10. XI. 1893 |
| Барвінок, Ганна | 5. VIII. 1911 | Головацький, Яків | 20. X. 1814 |
| Басаробова, Ольга | 12. II. 1924 | Головацький, Яків | 13. V. 1888 |
| Белей, Іван | 23. IX. 1885 | Гоголь, Микола | 11. II. 1852 |
| Белей, Іван | 22. V. 1921 | Гоголь, Микола | 19. III. 1809 |
| Білас, В. | 22. XII. 1932 | Головацький, Юл. | 30. IX. 1930 |
| Білозерський, Вас. | 29. III. 1847 | Гонта, Іван | 28. VI. 1768 |
| Блестів - Гайдамака, О. | 19. III. 1939 | Гордієнко - Головко, ь | 8. VII. 1709 |
| Богун, Іван | 27. II. 1664 | Грабовський, Павло | 9. IV. 1864 |
| Бодянський, Йосип | 30. IX. 1877 | Грабовський, Павло | 18. V. 1902 |
| Боровець - Бульба | 25. XI. 1943 | Гребінка, Євген | 2. II. 1812 |
| Боровиковський, Лев | 27. XII. 1889 | Гребінка, Євген | 15. XII. 1848 |
| Бродій, Андрій | 10. X. 1938 | Григоренко, Гриць | 22. IV. 1924 |
| Брюховецький, Іван | 27. VI. 1663 | Грінченко, Борис | 9. IX. 1863 |
| Бульба Тарас - Боровець | 25. XI. 1943 | Грінченко, Борис | 6. V. 1910 |
| Буревій, Кость | 15 - 18 XII. 1934 | Грушевський, Михайло | 29. IV. 1918 |
| Буревій, Кость | 29. XII. 1724 | Грушевський, Михайло | 29. IX. 1866 |
| Будзинівський, В. | 30. I. 1868 | Грушевський, Михайло | 24. XI. 1934 |
| Вагилевич, Іван | 2. IX. 1811 | Грушевський, Михайло | 6 - 10. X. 1596 |
| Вагилевич, Іван | 10. V. 1866 | Губенко, Павло | 1. XI. 1889 |
| Вагилевич, Кость (вірш) | 10. III. 1861 | Гузар (Колодзинський) | 19. III. 1939 |
| Васильківський, Сергій | 8. X. 1917 | Гулак - Артимовський, П. | 28. I. 1790 |
| Васильченко, Степан | 20. V. 1932 | Гулак - Артимовський, П. | 13. X. 1866 |
| Виговський, Іван | 16. III. 1664 | Гулак, Микола | 29. III. 1847 |
| Виговський, Іван | 16. IX. 1658 | Гупало, проф. | 9. II. 1942 |
| Виговський, Іван | 5. X. 1657 | Данилишин Д. | 22. XII. 1932 |
| Винниченко, Волод. | 19. XII. 1918 | Данило, князь | 7. X. 1253 |
| Вишня Остап | 1. XI. 1918 | Данило, князь | 19. VIII. 1253 |
| Вітик, Семен | 11. XI. 1916 | Дніпрова Чайка | 1. XI. 1861 |
| Вітовський, Димитро | 8. VII. 1919 | Дорошенко, Петро | 25. VIII. 1698 |
| Влизько, Ол. | 5. I. 1935 | Дорошенко, Петро | 27. VII. 1672 |
| Влизько, Ол. | 15 - 18 XII. 1934 | Дорошенко, Петро | 6. IX. 1673 |
| Вовк, Федір | 29. VI. 1918 | Дорошенко, Петро | 1. X. 1665 |

| | | | |
|----------------------------|--------------------|---------------------------|--------------------|
| Дорошенко, Петро | 27. VII. 1672 | Котляревський, Іван | 9. IX. 1769 |
| Дорошенко, Петро | 7. X. 1672 | Котляревський, Іван | 10. XI. 1838 |
| Драгоманов, Михайло | 6. IX. 1841 | Котляревський (пам'ятник) | 12. IX. 1903 |
| Драгоманов, Михайло | 20. VI. 1895 | Коцко, Адам | 1. VII. 1910 |
| Драгоманов Мих. (цит.) | 18. I. 1654 | Коцюбинський, Михайло | 5. IX. 1864 |
| Євшан, Микола | 23. XI. 1919 | Коцюбинський, Михайло | 15. IV. 1913 |
| Є. М. (вірш) | 25. V. 1926 | Кошиць, Олександер | 30. VIII. 1875 |
| Єфремов, Сергій | 18. X. 1876 | Кошиць, Олександер | 21. XI. 1944 |
| Єфремов, Сергій (цит.) | 9. VI. 1898 | Кошиць, Олександер | 12. IX. 1875 |
| Загірня, Марія | 17. IX. 1863 | Кравченко, Уляна | 18. IV. 1860 |
| Загірня, Марія | 7. VII. 1928 | Кримський, Ататангел | 3. I. 1871 |
| Жаткович, Юрій | 2. VIII. 1920 | Кричевський, Мих. | 30. VII. 1649 |
| Залізняк, Максим | 28. VI. 1768 | Кропивницький, Марко | 22. IV. 1910 |
| Залізняк - Шумлянський | 16. IX. 1939 | Крушельницький, А. | 15 - 18. XII. 1934 |
| Заньковецька, Марія | 22. II. 1860 | Крушельницький, Г. | 15 - 18. XII. 1934 |
| Заньковецька, Марія | 22. VII. 1860 | Кулішева, Ол-дра | 5. VIII. 1911 |
| Заньковецька, Марія | 4. X. 1930 | Куліш, Пант. | 8. VIII. 1819 |
| Зелінський, Віктор | 14. XII. 1940 | Куліш, Пант. | 14. II. 1897 |
| Зубенко, Іван | 25. IX. 1888 | Куліш, Пант. | 29. III. 1847 |
| Ірлявський, Іван | 9. II. 1942 | Куліш, Пант. (цитата) | 20. IV. 1622 |
| Ірлявський, І. (вірш) | 19. III. 1939 | Куліш, Пант. | 9. VI. 1898 |
| Кальнишевський, Петро | 15. VI. 1775 | Кухаренко, Яків | 9. X. 1862 |
| Кальнишевський, Петро | 4. XII. 1803 | Лебединець, М. | 15 - 18. XII. 1934 |
| Кандиба, Ол. див. О. Олесь | | Левицький, Касть | 9. XI. 1918 |
| Карманський, Петро | 29. V. 1878 | Левицький, Кость | 26. X. 1922 |
| Карленко - Карий, Ів. | 9. VI. 1845 | Левицький, Орест | 9. V. 1922 |
| Карленко - Карий, Ів. | 1. IX. 1907 | Леонтович, Микола | 10. I. 1921 |
| Кашенко, Адріян | 31. III. 1858 | Лепкий, Богдан | 9. XI. 1872 |
| Кашенко, Адріян | 20. VIII. 1921 | Лепкий, Богдан (вірш) | 9. II. 1942 |
| Квітка - Основ'яненко | 1. XII. 1778 | Лепкий, Богдан (вірш) | 22. III. 1842 |
| Квітка-Основ'яненко | 20. VIII. 1843 | Лепкий, Богдан | 9. III. 1814 |
| Кійович, Василь | 21 - 22. XI. 1922 | Лепкий, Богдан | 21. VII. 1941 |
| Клен, Юрій (вірш) | 15. I. 1891 | Лиманський - Мова, В. | 29. IX. 1842 |
| Клен, Юрій | 20. III. 1895 | Лиманський - Мова, В. | 14. VI. 1891 |
| Кобець, Олекса | 28. III. 1892 | Липа, Іван | 24. II. 1865 |
| Коваленко, Олекса | 1. III. 1880 | Липинський, Вячеслав | 11. VI. 1931 |
| Коваленко, Олекса | 13. III. 1923 | Лисенко, Микола | 22. III. 1842 |
| Колеса, Філарет | 3. III. 1947 | Лисенко, Микола | 6. XI. 1912 |
| Колодзінський, М. | 19. III. 1939 | Лотоцький, Ол. | 22. X. 1939 |
| Конашевич - Сагайдачний | 20. IV. 1622 | Лучкай, Мих. | 3. XII. 1848 |
| Кониський, Ол-дер | 18. VIII. 1836 | Любченко, Аркадій | 7. III. 1899 |
| Кониський, Ол-дер | 12. XII. 1900 | Любченко, Аркадій | 8. IV. 1945 |
| Коновалець, Єв. | 23. V. 1938 | Мазепа, Іван | 20. III. 1632 |
| Коненко, Мусій (вірш) | 20. II. 1054 | Мазепа, Іван | 5. VI. 1709 |
| Кононенко, Мусій | 3. IX. 1864 | Мазепа, Іван | 8. VII. 1709 |
| Косач, Олександра | 22. IV. 1924 | Мазепа, Іван | 4. VIII. 1637 |
| Косач, Ольга (О. Пчілка) | 29. VI. 1849 | Мазепа, Іван | 2. IX. 1709 |
| Косинка, Григорій | 29. XI. 1899 | Макаренко, Андрій | 19. XII. 1918 |
| Косинка, Григорій | 15 - 18. XII. 1934 | Маковей, Осип | 10. VII. 1867 |
| Коссак - Тарнавський, З. | 19. III. 1939 | Маковей, Осип | 12. VIII. 1925 |
| Костельник Гаврило | 28. V. 1945 | Максимович, Мих. | 23. XI. 1873 |
| Костомаров, Микола | 29. III. 1847 | Манджура, Іван | 16. V. 1851 |
| Костомаров, Микола | 19. IV. 1885 | Манджура, Іван | 15. IV. 1893 |
| Костянтин, Острозький | 26. II. 1608 | Маркович, Опанас | 29. III. 1847 |

ВИБРАНІ ДУМКИ

про

КНИГУ, ОСВІТУ, НАУКУ ТА СИЛУ ДРУКОВАГО СЛОВА

(Зібрав д-р М. Бойко)

-Продовження-

Книга однаково служить: бідним і багатим, позажаним і погордженим
 Книга писана не чорнилом, а розумом
 Книга поведе тебе через весь світ
 Книга подібна воді, що скрізь собі пробиває дорогу
 Книга приготовляє людську істоту до великих завдань
 Книга приносить безсмертну славу
 Книга продається, але вона не є "товаром" - лише збірником творчих думок
 Книга промовляє до серця і до душі одночасно
 Книга рішася: бути, або не бути
 Книга стоїть без нагайки, чи іншої карти
 Книга твій визволитель із нещастя
 Книга твій провідник у далеку дорогу та сторож від зла
 Книга твій співрозмовник - без гніву розказує про добро
 Книга - вікно, через яке душа дивиться на світ (Вілсон)
 Книга - двигун думок найкращий засіб будити її
 Книга - заповіт духа одного покоління для другого
 Книга - ключ до найглибших тайн життя
 Книга - світлина нашої душі
 Книги не мертві речі, а стільки живі, як душа від якої вони ходять
 Книги - ріки, що зрошують землю, це джерела мудрості (Київський літопис)
 Коли книга писана серцем - вона й здобував його
 Коли ти живеш серед книг - ти не є одиноким
 Краса книги не письмом, а розумом
 Краще бути слугою мудрому, ніж паном у дурного
 Література - це південь і півдін духа
 Любов до книги веде також до мудrosti
 Люди бідні не тим що нічого не мають, а тим що нічого не знають
 Люди вмирають банкротами, бо не заморозили своїх думок у книзі
 Людина без книги - це тільки півлюдина
 Мало говори, більше читай і слухай, а найбільше думай
 Меч і перо змагаються за одно
 Ми злучені книгами зо всіма народами світа
 Ми книги не боїмося - бо ми не є гордимося
 Минуле не загине, доки існує книга
 Мова є нашою ознакою, в ній культура та ступінь нашої свідомості
 Мотор скоротив простір, а книга підкорила час, бо через неї ми всі сучасники:
 говоримо з Гомером і Шілероном
 "Мудрець" без книги мов пліт без острокола, вітер повіс - він падає (Золотоуст)
 Мудрим ніхто не вродився, а навчився
 Мудрість навіть у полон забирає
 На кінці пера - сила меча
 На сторожі біля їх поставлю слово... (Шевченко)
 Найбільше Боже твориво - це добра людина та книга від неї
 Найбільше досягнення культури - це неживі букви, що говорять
 Найбільше завдання мистецтва - через книгу зробити людину красою
 Наука - світ, невчення - тьма
 Наука - світильник ума
 Наука - срібло, а практика - золото
 Наука у вогні не горить та й у воді не тоне
 Наука хліба не просить, а сама тобі дас
 Не бий кулаком, а словом і пером
 Не бійся ножа, а слова
 Не вкрасиш розуму цвітом - лише доброю книжкою
 Не вмирає людина й нація, поки має книги
 Не вчися до старости, а вчися до смерті
 Не гордися званням, а зляння
 не живи чужим умом, а своїм розумом
 Не завидуй тим, що знають багато, але тим що нічого не знають
 Не лінуйся звання встати і замолоду вчитися
 Не люби за красу, а за розум
 Нема більшого дорожовказу на шляху життя від слова й книги
 Нека у світі кращого друга від книги
 Нашити книги - вбивати самий розум
 Ну, прокидайтесь діти; ранок - до книжки пора (Грабовський)
 Одна крапля чорнила будить думки мільйонів (Байрон)
 Око бачить далеко, а розум ще даліше

Пам'ять записана буквами на папері - століття не зітрутъ
 Перед друкарською кулею влада беziла
 Пером писане - меч не зітре
 Пізнати свій край можна очима, а студіювати тільки через книгу
 По одежі вітають, а по розумі прощають
 Поруч доброї людини другом величчю на світі є книга
 Правдиве слово й камінь крушить
 Правом безління користується тільки література
 Розум єдиний наближає людину до Бога
 Руйнуються храми, ницьться картини і скульптури, а книга ніколи
 Світ осяянний сонцем, а людина книгою
 Сила ломить усе, а книга силу
 Сказане не вернеться, записане не зітрепи
 Скільки знаєш мов, стільки разів ти людина
 Слово в поезії Гомера не змінилося протягом 2500 літ
 Слово вилітає мукою, а вертається волом
 Слово народу - скаду лупає
 Слово не стріла, а пробиває
 Слово - срібло, а мовчанка - золото
 Там де добра книга, там моя святиня (Гриневичева)
 Тиран руйнує довкілля, а книгу ніколи
 Тихий куток і добра книжка - розрада моя
 Той живе не тужить, хто з книгою дружить
 Той, що відійшов, житиме так довго, як ним писані книги
 У книзі ми знаходимо мертвих, як вони жили, думали, працювали і творили
 Учений водить, а незченій його слідом ходить
 Учитесь, діти любі, читайте, гадайте, як та пчілка медку з квітки,
 розуму збирайте (Фелькович)
 Хата без книжки - як тіло без душі
 Хто грамоту вміє - той краще сіє
 Часами мудрий служить дурному
 Через книгу мертві з нами говорять
 Через книгу людина лучиться за всім світом і поколіннями
 Читай книгу замолоду, а будеш її згадувати на старості
 Читанням ти розмовляєш з мудрою людиною
 Читач в книзі відкриває світ, а книга в читача душу
 Чорнило записує думки, що їх читачі поширяють між мільйонами
 Чорні слова на білому папері - це голос душі мудрого
 Шасливий той, що вролився серед книг та любить їх
 Шо вмісте доброго - того не забувайте, а чого не вміете - навчіться (Яр.Мудрий)
 Шо запишеш пером - не витягніш волом.

ХТО ЧИТАЄ, - ТОЙ БІЛЫНЕ ЗНАЄ !!!!!!!

Тож: Читайте!

ось такі добре спомини!

МАНДРИ ЖИТЯ.

**М.С. Чарторийського, всі 3 томи
 мають 480 сторін друку!**

**Читатимете і скористасте бага
 то самі і ще другим дещо цікаво
 го скажатимете!**

**Ви пізнасте не лише Автора, -
 але й запізнастесь з життя та
 долею багатьох інших особисто
 стей !**

**Не халійте, отже видати пару
 сотиків, бо ці спомини варта
 не лише грошей, але й того ча
 су, якого зживете на прочи -
 тания ОДНИЙ ДУШКОМ трьох то
 мів найкращих споминів наших
 днів - все за \$7.-**

**очевидно, що їх купите в нас
 у ' Говерлі '.**

ВІКЕ МАСМО і ПРОДАЄМО П'ЄСУ П.Н.:
Тріумф прокурора
Дальського
 ЦІНА ТОГО ПРИМІРНИКА ЛІШ ~~\$5.~~ 3.
 ЕДИНЕ МІСЦЕ НА ВСЮ КУЛЮ ЗЕМСЬКУ
 ЦЕ

**HOWELL
 PUBLISHERS
 238 East 6th Street
 New York
 N.Y. 10003, U.S.A.**

**ВЕСЕЛИХ СВЯТ
 Воскресення Христового**

Юрій ГАЙДАР

Хто і як заснував Запорозьку Січ 420 років тому?

Цього року сповнюється 420 років з часу заснування і — 200 років з часу зруйнування Запорозької Січі. Ці визначні річниці замочуються в Українській РСР. Тому пригадуємо собі хто й як заснував Запорозьку Січ та її значення для нашого народу.

Україна-Русь, у союзі з Білоруссю-Литвою, витримала два століття навали монгольської імперії Батия, а традицію «Золотих воріт» — цей символ нескорінності і бессмерття, передала Запорозькій Січі.

На нашій землі монгольська імперія Батия втратила динаміку свого руху на Захід, відкотилася до Волги і розділилась на ордодержави. Одна з тих орд осіла в Криму та скоро пішла під протекторат наймогутнішої тоді у світі Османсько-турецької імперії.

У межах держави кримського хана залишився широкий український степ по лівому боці Дніпра від моря майже до Полтавщини та Слобожанщини. Господарство кримської орди (кочове скотарство) було бідне супроти продуктивно-хліборобської економіки України. Історик пише:

«Грабіжницькі напади на українські села й міста та людоловство стали основним національним промислом кримської орди.»

І правда, орда щороку, а то й двічі-трічі на рік, робила на конях близкавичні наскоки на Україну, палила по дорозі всі села й міста, в'ючила на запасні коней награбовані цінності; слабих людей і дітей — убивали, здорових в'язали шнурами і десятками тисяч душ гнали в кримські й турецькі центри работотрівлі та продавали в вічне рабство.

Хоч за плечима України виростали дві феодальні держави — Польща і Москва, та простягали свої руки на цю країну, все ж головна небезпека йшла з кримської орди і Туреччини.

Шо тут робити? У відповідь на ці загрози Україна зродила козацький рух. Слово «козак» у тюркській мові означає «вільна незалежна людина». Зневажаючи навіть смерть, козак радо йде на всі боїві пригоди й небезпеки, аби тільки врятувати те, що йому найдорожче — людську гідність, честь, свободу і славу.

Почалось із того, що сильніші духом і тілом українці виходили на літі в степ, прилагідно «лупили» там кримських хижаків-людоловів, самі жили з мисливства, а пізніше і з хліборобства. Ці перші козаки-«уходники» гуртувались у ватаги із своїми виборними-«старшими». Іноді й зимували на Дніпрових островах.

Це були початкові зародки «Січі», але організованої, центральної своєї твердині — Запорозької Січі козаки-уходники ще довго не могли створити; перешкоджали не тільки кримські хани, а й польські магнати. Та й не було ще серед них таксого освіченого діяча-організатора, який сам оселився б з козаками за програмами Дніпра і там під самим носом дужого смертельного ворога організував дисциплінований козацький центр, твердиню і лад — Запорозьку Січ.

Але от усередині XVI століття знайшлася і така видатна людина. Православно-християнський князь із Волині Дмитро Іванович Вишневецький, прозваний козаками Байдою.

По материній лінії рід Байди ішов від княжих родів Сербії, Албанії, Молдавії. Предками Вишневецького-Байди були зокрема славетні лицарі протитурецької боротьби: Стефан у Сербії і Скандербег у Албанії. За вірність сербському православному християнству турецький султан наказав вийнятити очі сербському провідникові Стефанові — предкові Вишневецького-Байди.

Батько Дмитра, українець, князь Іван Вишневецький разом з матір'ю Дмитра перебували кілька років у неволі в Криму. Природно, що їхній син Дмитро Вишневецький, прозваний Байда, став непохитним лицарем-оборонцем православно-християнської віри своїх предків і свого народу, послідовним борцем проти зажерливої Турецької імперії та її кримської орди, став організатором козацтва.

1554-1555 р., тобто 420 років тому, Дмитро Вишневецький-Байда прибув із групою козаків на острів Хортицю і збудував тут своїм коштом замок-фортецю з житлами для козаків. Це й був перший прототип Запорозької Січі, організаційного центру запорозького козацтва і козацької України. Острів Хортиця за порогами на Дніпрі служив стратегічним пунктом у походах на половців ще для старокіївської держави України-Русі.

Дмитро Вишневецький-Байда не випадково обрав з-поміж 250 дніпровських островів саме острів Хортицю, як символ оборони від ворога способом рішучого контрудару.

Саме такими близкавичними контрударами проти нападників і діяв від початку до кінця Байдо-Вишневецький. Уже через рік після збудування Січі на Хортиці запорожці під командою Вишневецького атакують важливу турецьку фортецю в гирлі Дніпра, Іслам-Керменъ, руйнують її, а гармати перевозять у Січ на Хортицю. Розлютований султан з досади звертається

листом до польського короля, щоб той знищив Вишневецького. Та самостійно створена козацька сила діяла незалежно і, навіть, самостійно плянувала свою власну міжнародну політику. Вишневецький прагнув того, щоб християнські держави — Польща, Литва, Москва перестали воювати між собою, а спільними силами знешкодили головного іхнього спільногорога — кримську орду, і відтиснули Турецьку імперію із європейського східного берега Чорного моря.

А тимчасом, щоб ослабити турецьку військову підтримку кримському ханові, Вишневецький особисто відвідує султана в Істамбулі. І султан приймає його, дає дарунки.

Це була тільки гра двох принципово непримирених противників. Як пише Грушевський:

«Спираючись на литовсько-польську державу і підтримуючи добри стосунки з Туреччиною, хотів Вишневецький держати в руках Крим.»

Така політична концепція була важлива не тільки для України, а для всіх християнських народів Східної Європи..

Затривожений кримський хан спершу пробує переманити Вишневецького на свій бік — подарунками і пропозиціями високого становища в Криму. Але це йому не вдалося. І тоді хан зібрав усі сили своєї орди й атакував Запорозьку Січ на Хортиці. Після трьох тижнів кривавих боїв і облоги сили хана було розбито й прогнано назад до Криму.

Це була перша бойова проба для Запорозької Січі на Хортиці. Перша та не остання. Бо вже на прикінці того самого року кримський хан з ордою знову підійшов до Хортиці; на підмогу йому припливло на човнах Дніпром турецьке військо, прийшло проти Січі також волоське військо. Однаке і ця збірна сила не взяла боєм збудовану Вишневецьким Січ на Хортиці. Натомість узяла її в довгу облогу, щоб голодом змусити запорожців до пітупляції.

Вишневецький з козаками вирвався з облоги і подався до Черкас, а турки зруйнували порожню січову фортецю і відійшли геть.

Опинившись перед лицем грізної об'єднаної татарсько-турецько-волоської сили, Вишневецький знов організує козаків, а водночас про-

бує переконати московського князя до спільногорогого наступу на спільногорогий головний ворсга. Та Москва більше хотіла наступати на Литву.

Тоді Вишневецький своїми власними козацькими силами вирушає на півден, щоб зустріти і розбити в степу головне військо хана. Польський король попереджає хана про намір Вишневецького і хан, уникнути генеральної битви з козаками в степу, швидко забрався з своїми головними силами в глибину Криму. Вишневецький, громлячи по дорозі різні загони кримців, пройшов аж до Перекопу. Не застав там головних ханських військ і повернув до своєї Січі на Хортиці.

Під кермою князя Вишневецького-Байди Запорозька Січ стихійно поповнювалась козаками з України і виросла на силу всеукраїнського і навіть міжнародного значення, стала початком первого відродження України.

Не взяли Вишневецького силою і підкупом, то взяли підступною монгольською хитростю. Підвладні султанові молдавські володари просили Вишневецького допомогти Молдавії скинути турецьке ярмо, бути правителем Молдавії. Ті, що, як гостя, вітали князя-козака, підступно сколпили і видали Вишневецького султанові в Царгород.

Тут з наказу султана зачепили козацького провідника за лізним гаком за ребро і лишили висіти, аж поки попросить у султана помилування.

І тут козак перед усім світом показав, що й сама смерть не має над ним сили. Вишневецький три дні висів на гаку. І гострими козацькими дотепами прилюдно ганьбив султана перед турками. Не стерпів султан такого глуму і наказав застрілити Байду, мимохіть припинив його муки. Переказували тоді, що турки, зачудовані відвагою і силою Вишневецького, ділили між собою його серце, щоб присвоїти собі щось із його несмертельної духовної сили. Це було 1563 року.

Відтоді ось уже понад 400 років українська народня пісня співає Байді-Вишневецькому славу, що він не тільки життя, а й саму смерть свою зужив на зміцнення людської гідності, українського козацтва та його справедливого діла.

Подано за:



Д-р. М. Бойко**ІСТОРИЧНІ ОСНОВИ КНИГОДРУКУВАННЯ ВОЛИНІ**

(З рукописа "Друкарство Волині")

Два важливо здобутки набуло людство: від природи - вогонь, а від продукту розуму людини - книжку. Вогонь ростоплив тверді метали на помічні знаряддя в праці, а книга все духове людське надбання карбув на папері та передав наступним поколінням, як джерело праці попередників.

Первісні записи вдавнину робили на камені, глиняних плитках, дереві, шкірі, на пергаміні, а від 1004 р. на папері. В середніх віках книги переписували рукою, тому вони були дорогі та всюди в онім поимірників. Шойно винахід рухомого друку Йоганном Гутенбергом (1400-1468) в Німеччині дав змогу друкувати книги тисячами примірників; це зменшило ціну на книгу й вона стала доступною до читання і науки більшому числі людей. Друкарство на наші землі прийшло майже сто років пізніше. Друковані книги сильно приспішили виникнення думок та інформації між народами, то однак, вона ширилася досить повільно. Вже у XV ст. побіч книжки почали появлятися кілька сторінкові листки, що сьогодні нагадують летючки, й власне вони були первозвором теперішніх часописів.

¹ Вже від XV ст. книги почали друкуватися церковно-слов'янською мовою в Krakові, Чорногорі, Празі, Вільні, Заблудові, у Львові, а Волинь з початком в Острозі (1578)-займає 10-те місце, Дермань - 11, Почаїв - 17, Рахмінів - 19, Луцьк - 21, а Крем'янець - 24. Перші книги у Львові та на Волині багато завдячується емігрантові Івану Федорову, в цьому Острозькі видання до 1581 р., але вже після цих років видання Волині мають багато запозичень від Ф. Скорини, піонера білоруського книгодрукування (Сидоров, А. А. Істория оформлення, стор. 75). Але між виданнями того часу на слов'янських землях існувала певна своєрідня пов'язаність, на яку тоді впливала спільна церковно-слов'янська мова, як також православна віра цих народів.

За всі часи своєї історії Україна, а з нею й Волинь протягом XVI-XVII вв., стояли на найвищому культурному рівні нашо вказус тодішньо зовнішнє оформлення книги, їх богослужбовий зміст, а навіть тисячний тираж, як, напр., Острозька Біблія, перша Королова Книга на сході Європи. Доказом цього є те, що в 1648 р. почалася всеукраїнська революція під проводом Б.Хмельницького, бо свіжі ідеї великою хвилею захопили були й Україну. Саме тоді виразно позначене піднесення творчих сил в усіх галузях населення; бажання глибшої освіти позначило свої сліди і на оформленні тодішньої книги на Волині. Ніколи українська книжка потім не доходила до такого завершення, як власне в тих віках. Ніколи потім українські друкарі й видавці, а з ними й автори не приділяли стільки пильної уваги на красу та зовнішній вигляд книжки; то були часи підйому бажання освіти та гін до творчості.

До цього слід додати, що змісту книги XVI-XVIII вв., не можна розшуковувати з сьогоднішнього погляду, бо вона була продуктом духа часу й відзеркалювала тодішнє думання людини. Наприклад, соціальні питання тоді зовсім не заторкувалися; правда, були деякі "казнодії" (проповідники) що звертали увагу на пониження й поневолення людини з погляду релігійного світопізнавання, а не соціальних студій. На слухне трактування людини звертали увагу, як: Іван Вишенський, Галятовський (Клич разуміння), Транквіліон-Ставровецький (Зерцало Богословія), але таких не було багато.

Друкарство та його продукція є частиною культури народу, тому студії над ним конче треба продовжувати, бо кожний прожитий день - вчора, є завдатком сьогоднішнього дня, який дасть початок завтрашньому. З тією метою я складав перший і повніший огляд друкарства Волині заторкаючи в нім частково зовнішні впливи, історію, виказ книжкової продукції за 1578-1830 рр., творчі сили, що писали книгу, друкували її, й врешті: з погляду вільної української науки було бажання виявити духовий вклад в друкарство та книгу автохтонного населення Волині та сумежних волостей.

(Продовження буде)

СИМОН ПЕТЛЮРА – ГОЛОВНИЙ ОТАМАН ЗБРОЙНИХ СІЛ УНР.



Вищий командний склад Армії УНР:

1-й ряд (зліва) — генерал-полковник Микола Юнаків, Головний Отаман Симон Петлюра, генерал-полковник Михайло Омелянович-Павленко;

2-й ряд (зліва) — генерал-хорунжий Володимир Сальський, генерал-хорунжий Михайло Греків, полковник Василь Тютюнник, генерал - хорунжий

Олександр Осецький, генерал-чотар Мирон Тарнавський.

3-й ряд (зліва) — генерал-полковник Олександр Удовиченко, генерал - полковник Олександр Загродський, генерал-хорунжий Всеволод Петрів, генерал-полковник Микола Капустянський, генерал-хорунжий Марко Безручко.

4-й ряд (зліва) — артилерії генерал-полковник Дельвіг, генерального штабу генерал-полковник Олексій Галкін, генерального штабу генерал-поручник Володимир Сінклер, генерал-хорунжий Віктор Павленко, генерального штабу генерал-хорунжий Євген Мишківський.

ПРОСИМО НАДСИЛАТИ ВСІ УКРАЇНСЬКІ ВИДАННЯ ДЛЯ ОПИСУ ЇХНОЇ ПОЯВИ.

КОЖНУ КІНДІКУ, ЯКУ ОДЕРЖУЄМО — МИ ОПИСУЄМО ЙЇ В НАШІМ ЖУРНАЛІ "БІБЛОСІ" ..